

Temat: Panowanie Jana III Sobieskiego

I. Panowanie Jana III Sobieskiego

1. Panowanie **Michała Korybuta Wiśniowieckiego** (1669–1673):

- a. szlachta zdecydowała o wyborze „Piasta”, czyli Polaka,
- b. sformowanie się obozu **malkontentów** – opozycji antykrólewskiej.

2. Wojna polsko-turecka w latach **1672-1673**.

a. przyczyny:

– dążenie hetmana kozackiego **Piotra Doroszenki** do zjednoczenia podzielonej Kozaczyzny jako lenna tureckiego,

– zaborcza polityka sułtana Mehmeda IV,

b. przebieg wojny:

– zajęcie przez wojska tureckie Kamieńca Podolskiego– **1672 r.**

– rozejm w Buczaczu – Polska oddała Turcji województwa podolskie, braclawskie i pozostałości kijowskiego i zobowiązała się do zapłacenia **haraczu**

– zwycięstwo wojsk polskich hetmana **Jana Sobieskiego** pod **Chocimiem** – **1673 r.**

c. wznowienie wojny i rozejm w Żurawnie **1676 r.**

– Polska odzyskała część prawobrzeżnej Ukrainy,

– Turcja otrzymała Podole i Braclawszczyzna, ale zrezygnowała z haraczu.

3. Elekcja **Jana III Sobieskiego**– **1674 r.**

Jan III Sobieski był królem-wodzem. Jego panowanie przypada na ostatni okres potęgi Polski. Opis jego rządów został podzielony na naznaczony przez wojnę z Turcją początek panowania, politykę zagraniczną oraz na zdominowaną przez konflikt z magnatami politykę wewnętrzną.

4. Odsiecz wiedeńska i zakończenie wojen polsko-tureckich

a. zawarcie antytureckiego sojuszu z **Habsburgami**

b. oblężenie Wiednia przez wojska tureckie pod wodzą wielkiego wezyra Kara Mustafy

c. wyprawa wojsk polsko-litewskich pod dowództwem **Jana III Sobieskiego** z odsieczą Wiednia

– zwycięstwo wojsk koalicji antytureckiej w bitwie pod **Wiedniem** – **12 IX 1683 r.**

– bitwa **pod Parkanami**,

d. przystąpienie Polski do **Ligii Świętej**,

e. **pokój w Karłowicach** zawarty w **1699 r.** – Polska odzyskała Podole i Braclawszczyznę.

5. Ostatnie lata panowania Jana III Sobieskiego:

a. niepowodzenia w polityce zagranicznej,

b. zawarcie z Rosją **pokoju Grzymułtowskiego** – **1686 r.**

c. zaostrenie się walki pomiędzy **fakcjami** magnackimi